

Споредъ Иоанъ Екзархъ селското население въ България живѣло въ „хыжы сламены“, докато градското обитавало въ „истъби“ — дървени кжщи. — Както „истъби“ така „хыжы сламенныя“ сж били дървени кжщи. Специялното подчертаване съ прилагателното „сламенни“ въ последниятъ терминъ, изтъква само факта, че тѣзи сгради сж били покрити съ слама, тѣй както и Кантакузенъ сжобщава за една колиба съ слаби стени, съ една врата и покрита съ слама, намираща се до крепостта Силимврия. Върху развитието на тази кжща отъ тази епоха по конкретни дани нѣма за сега. Могатъ да се правятъ само общи разсждения и вѣроятни предположения. Интересъ ще е представлявала само планинската кжща, чието влияние не ще е закъснело да се почувства и въ полската кжща.

Въ планинитѣ съ иглолистни гори се е развилъ блоковия строежъ (Blockhausbauweise), а въ планини съ широколистна гора се развива паянтовия маниеръ на работа. И двата тѣзи начини сж дървени конструкции. Може сжщо да се предположи, че паянтовия начинъ на строежъ, е настѣпилъ въ момента, когато горитѣ по една или друга причина сж намалели и се е почувствало липса на дървения материалъ.

Двата вида строежъ блоковъ и паянтовъ развиватъ два вида сгради блокови и паянтови. Следъ извѣстенъ периодъ врѣме блоковия градежъ не се развива, и настѣпва едно измѣстване на последния отъ паянтовиятъ. — Паянтовия отъ своя страна се развива въ три вариации, отъ чисто конструктивна гледна точка: плетарка, когато полетата между гредитѣ се изпълватъ съ плетъ и омазватъ отъ дветѣ страни съ глина размесена съ слама, долма — когато тия полета вмѣсто съ плетъ се попълватъ съ глинени кирпичи и съ баскии, когато скелета на сградата се обкове отъ дветѣ страни съ дървени пърте, следъ което се измазва съ глина и плева.

Блоковия и паянтовия начинъ на строене указватъ различно влияние върху по нататѣшното развитие на кжщата. При блоковия начинъ на строене, по чисто техническо — конструктивни причини, постройката не е могла да има, нито голѣми размѣри, нито богато съчленение, тѣй като дължината на стениѣ не е могла да бжде по-голѣма отъ най-голѣмата дължина на дървенитѣ стебла съ които сж разполагали, а надемето на последнитѣ, за получаване на голѣма дължина на вѣншнитѣ стени, при тогавашната техника е било невъзможно, или най-малко — струвало е скжпо и отъ тука неприложимо. При паянтовия строежъ това неудобство не сжществува: свободата и възможността да се удължаватъ стениѣ е билъ всѣкакъ възможенъ. И действително съ течение